

משרד האוצר מינהל הכנסות המדינה

11 אוקטובר, 2009

בחודש ספטמבר 2009 הסתכמו הכנסות המדינה ממסים ואגרות בכ-15.3 מיליארדי ₪

1. סך הכנסות המדינה ממסים ואגרות

- בחודש ספטמבר 2009 הסתכמו הכנסות ממסים ואגרות בכ-15.3 מיליארדי ₪.
- בשיעורי מס אחידים, דהיינו בניכוי שינויי החקיקה והתאמות, ירדו ההכנסות ממסים בשיעור ריאלי של 5% לעומת בתקופה המקבילה אשתקד.

2. הכנסות רשות המיסים בישראל

- הכנסות רשות המסים בישראל בחודש ספטמבר 2009 הסתכמו בכ-15 מיליארד ש"ח, לעומת כ-14.9 מיליארד ש"ח בספטמבר 2008; בניכוי תיקוני החקיקה וההתאמות, נרשמה ירידה ריאלית בהכנסות בשיעור של 5%. במסים הישירים נרשמה ירידה בשיעור של 3.2%, ירידה בשיעור נמוך יותר בהשוואה לחודשים הראשונים של 2009. במסים העקיפים נרשמה ירידה בשיעור של 6.9%.
- נתוני המגמה מצביעים על עליה הן במיסים ישירים והן במיסים עקיפים. השינוי במגמה חל לאחר תקופה ממושכת של ירידה, החל מהרבעון השלישי של 2007 במיסים ישירים, ומהרבעון השני 2008 במיסים עקיפים. השינוי במגמה במסים ישירים מסתמן מחודש מאי 2009, ואילו במסים העקיפים מסתמן שינוי במגמה כבר מחודש מרץ 2009.
- בחודשים ינואר – ספטמבר 2009 גבתה רשות המסים כ-2.5 מיליארד ש"ח מעבר ליעד שנקבע בתקציב לשנת 2009. הגידול בהכנסות נובע בעיקר מהעלייה בצריכה הפרטית מעבר לאומדנים בבסיס התקציב וכן מהפרשי עיתוי עקב הגידול ביבוא כלי רכב בחודש יולי 2009.
- הכנסות רשות המסים בחודשים ינואר – ספטמבר 2009 הסתכמו ב-129 מיליארד ש"ח לעומת 139.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בניכוי תיקוני חקיקה והתאמות ירדו ההכנסות בשיעור ריאלי של 9.7% - הירידה בהכנסות ממסים עקיפים הסתכמה בשיעור של 6% והירידה במיסים ישירים הייתה בשיעור של 12.9%.

משרד האוצר מינהל הכנסות המדינה

ההכנסות ממיסים ישירים

- **בחודש ספטמבר 2009** הסתכמו ההכנסות ממסים ישירים בכ-7.5 מיליארד ש"ח לעומת כ-7.7 מיליארד ש"ח בספטמבר 2008 בניכוי תיקוני חקיקה והתאמות, ירדו ההכנסות בשיעור ריאלי של כ-3.2%, הירידה בהכנסות מסתמנת בכל מערכי המס מלבד שוק ההון בו היה גידול בהכנסות כתוצאה מהגאות בבורסה.
- **ניכויים** – הגביה מהניכויים בחודש ספטמבר 2009 הסתכמה ב-4.7 מיליארד ש"ח, ירידה של 9.6% לעומת ספטמבר 2008. הירידה בגביה מתרחשת על רקע העלייה בשיעור הבלתי מועסקים במשק ל-8% וכן מהפחות המסים. ניתוח הגביה לפי ענפים מראה על ירידה בגביה במרבית הענפים למעט ענף הבנקאות בו נרשמה עליה בשיעור של 7.0 (מהווה 18.4% מגביית הניכויים). העליה בגביה מענף הבנקאות נובעת מהעלייה בגביה משוק ההון. בולטת הירידה בגביה בענף החינוך בשיעור של 32% (הענף מהווה 4% מגביית הניכויים). כמו כן בולטת הירידה בגביה מענף התעשייה בשיעור של 19% (הענף מהווה 13% מגביית הניכויים)
- **שוק ההון** – הגביה משוק ההון בחודש ספטמבר 2009 הסתכמה ב-258 מליון ש"ח עליה ריאלית של 42.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בגביה מריבית נרשמה ירידה בשיעור של 52% המשקפת את הירידה בשערי הריבית ואילו בגביה מניירות ערך נרשמה עליה משמעותית בשיעור של 400%, המשקפת את התשואות החיוביות בשוק ההון בחודש אוגוסט.
- **מס הכנסה** – הגביה ממס הכנסה הסתכמה בחודש ספטמבר 2009 בכ-3.0 מיליארד ש"ח לעומת 3.3 מיליארד ש"ח בספטמבר 2008, ירידה ריאלית בשיעור 9.8%. הירידה בגביה נובעת ברובה מירידה חדה בשיעור של כ-12.3% בגביה מחברות בעוד שבגביה מעצמאים נרשמה ירידה מתונה יותר בשיעור של כ-3.8%. ניתוח הגביה לפי ענפים מעיד על ירידה בגביה במרבית הענפים למעט ענף הבנקאות וענף הבניה. העלייה בגביה מענפי הבנקאות עמדה על 34.3% (הענף מהווה כ-22% מגביית מס הכנסה). בענף הבניה נרשמה עליה בשיעור של 12.6% (הענף מהווה 7.4% מגביית מס הכנסה). בכך הגיעה הגביה מענף זה לרמתה הגבוהה ביותר מאז פברואר 2008. הגידול בגביה מוסבר בין היתר בגידול חד במכירת דירות חדשות בחודש אוגוסט (לעומת התקופה המקבילה אשתקד). בולטת הירידה בענף התעשייה בו נרשמה ירידה בשיעור של כ-48% (הענף מהווה 9.7% מגביית מ"ה) ובענף המסחר בו נרשמה ירידה בשיעור של 33% (הענף מהווה 17.6% מגביית מ"ה).
- **מיסוי מקרקעין** – בחודש ספטמבר נרשמה התמתנות משמעותית בירידה בגביית מיסי מקרקעין. ההכנסות ממיסוי מקרקעין הסתכמו בכ-465 מליון ש"ח, ירידה ריאלית של 1% לעומת ספטמבר 2008. להתמתנות הירידה בגביה תרם גידול חד בהיקף הכספי של רכישת דירות להשקעה בחודש אוגוסט (קיים פיגור של כחודש בין מועד העסקה למועד תשלום המס).
- **החזרים** - החזרים הסתכמו בכ-724 מליון ש"ח, ירידה בשיעור של כ-27%. הירידה בהחזרים נובעת מהתמתנות בהחזרים לחברות גדולות. יחד עם זאת החזרי המס לתקופת ינואר-ספטמבר

משרד האוצר מינהל הכנסות המדינה

2009 הסתכמו בכ-9.6 מיליארד ₪ לעומת כ-6.7 מיליארד ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-38%.

ההכנסות ממיסים עקיפים

- **בחודש ספטמבר 2009** הסתכמו ההכנסות ממסים עקיפים בכ-7.5 מיליארד ש"ח, לעומת 7.2 מיליארד ש"ח בספטמבר 2008. בניכוי תיקוני חקיקה והתאמות, ירדו ההכנסות בשיעור ריאלי של כ-6.9%. השיפור באינדיקטורים הכלכליים במשק תרם לגידול בהכנסות אך עדיין הן נמוכות ריאלית לעומת אשתקד.
- **מס ערך מוסף** – ההכנסות ממס ערך מוסף בחודש ספטמבר 2009 הסתכמו בכ-5.4 מיליארד ש"ח, עליה ריאלית של 6.1% לעומת ספטמבר 2008. יש לציין כי לשינויים בהכנסות היו שתי השפעות: הראשונה - מעבר של עוסקים מדיווח חודשי לדו חודש, הפחיתה את הגבייה ב-150 מליון ₪ והשנייה - העלאת שיעור המס מ-15.5% ל-16.5%, הוסיפה 260 מליון ₪. ללא השינויים הנ"ל היו ההכנסות יורדות ב-3.9%. יש לציין כי בעקבות הגידול בצריכה חלה התמתנות בירידה בהכנסות מע"מ מייצור מקומי.
לעומת זאת נרשמה ירידה בהכנסות מע"מ יבוא בגלל עיתוי החגים. השנה חל ראש השנה באמצע ספטמבר ולכן היבוא המוגבר לקראת החגים נחלק בין אוגוסט וספטמבר ואילו אשתקד חלו כל החגים בחודש אוקטובר ולכן היבוא המוגבר לקראת החגים היה בספטמבר.
- **מס קניה יבוא** – ההכנסות ממס קניה יבוא הסתכמו בחודש ספטמבר ב-689 מליון ש"ח - ירידה ריאלית של כ-16%. הירידה נובעת בעיקרה מהירידה בהכנסות מיבוא רכב בשיעור של כ-36%, כאשר עיקר היבוא היה של רכב קטן שהמס האפקטיבי עליהם הופחת. הירידה ביבוא כלי רכב נובעת גם מהפרשי עיתוי, שכן נרדמה הקדמת יבוא של כלי רכב יקרים ובעלי דרגות זיהום גבוהות לחודש יולי, בטרם כניסתה לתוקף של הרפורמה ב"מיסוי ירוק". כזכור, השינוי קבע כי על כלל הרכב יוטל מס בשיעור של 90% ויינתנו הטבות מס קצובות על-פי דרגות הזיהום של כלי הרכב. **סיגריות** – היקף יבוא הסיגריות בחודש ספטמבר ירד לעומת אשתקד ב-4% אך ההכנסות עלו ב-12%, כל זאת כתוצאה מהעלייה בשיעורי המס כחלק מהתוכנית לצמצום הגרעון בתקציב המדינה.

3. הכנסות מאגרות משרדי הממשלה

בחודשים ינואר-ספטמבר 2009, הסתכמו ההכנסות מאגרות בכ-3.4 מיליארד ₪, ירידה ריאלית של כ-5% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2008.

נתונים ארעיים על הכנסות המדינה ממסים בחודש ספטמבר 2009

(במיליוני ₪ ובאחוזים)

שיעורי שינוי ריאליים*		ינואר-ספטמבר		ספטמבר		
		2009	2008	2009	2008	
-10.4	-3.6	132,501	143,103	15,302	15,360	סה"כ מסים, בהגדרת תקציב
-16.5	-6.8	64,514	74,790	7,456	7,745	מיסים ישירים, בהגדרת תקציב
-16.4	-7.1	65,524	75,928	7,478	7,791	מיסים ישירים, בהגדרת רשות המיסים
-16.1	-8.8	60,514	69,849	6,781	7,194	מס הכנסה נטו
-11.3	-10.9	69,821	76,237	7,479	8,120	מס הכנסה ברוטו
41.1	-27.0	9,308	6,388	698	925	החזרי מס הכנסה
-3.1	46.6	1,729	1,726	249	164	ניכויים משוק הון נטו
-27.0	0.2	3,281	4,353	448	432	סה"כ מסי מקרקעין
		-1,010	-1,138	-22	-46	התאמה להגדרת התקציב (א)
-3.6	1.4	64,550	64,812	7,540	7,199	מיסים עקיפים, בהגדרת התקציב**
-3.7	2.6	64,790	65,110	7,529	7,104	מיסים עקיפים בהגדרת רשות המיסים
-2.0	6.1	43,461	42,921	5,428	4,953	מע"מ נטו, לא כולל מע"מ יבוא בטחוני
-20.6	-17.9	21,072	25,682	2,260	2,663	מע"מ יבוא
-0.3	9.3	37,184	36,098	4,963	4,395	מע"מ מקומי
-24.0	-17.5	14,795	18,859	1,795	2,105	החזרי מע"מ
-10.6	-14.3	11,388	12,339	888	1,003	סה"כ מסי יבוא ללא מע"מ
-5.8	-6.5	1,782	1,832	199	206	מכס
-11.5	-16.3	9,606	10,507	689	797	מס קניה יבוא
-2.3	2.3	9,941	9,850	1,213	1,148	סה"כ מסים מקומיים ללא מע"מ
-1.1	62.8	187	183	37	22	מס קניה מקומי
-2.3	0.9	9,180	9,095	1,119	1,073	מס דלק
-1.1	-4.9	563	551	57	58	מס טבק (ב)
		11	21	-	(5)	מס בולים
		-240	-298	11	95	התאמה להגדרת התקציב (א)
-5.0	-28.8	3,437	3,501	306	416	אגרות ותשלומי חובה אחרים

*שיעורי שינוי ריאליים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בהנחה שמדד ספטמבר 2009 עלה ב-0.2% לעומת מדד אוגוסט 2009.

**הכנסות אלו אינן כוללות הכנסות ממע"מ על יבוא ביטחוני.

(א) הפרשי עיתוי וכן, במיסים ישירים, הפרשה לקרן פיצויים.

(ב) מס קניה על סיגריות מיצור מקומי.